

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/26468>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-05 and may be subject to change.

breedte van 75 cm–1.25 m. Wellicht staat deze weg in verband met een of andere rituele handeling.

Het in het midden gelegen graf bestond uit een opeenhoping van houtskool met geringe resten van gecalcineerde mensenbeenderen. Bijgiften waren niet aanwezig. Op grond van de structuur van ondergrond en heuvellichaam menen we dit grafmonument te kunnen plaatsen in de oudere Bronstijd.

Heuvel VI. Deze tumulus was een brandstapelgrafheuvel uit de oudere Bronstijd. Buiten de heuvel bevond zich een onvolledige rij van wijd uiteengeplaatste paalgaten. Grafgiften waren niet aanwezig.

P. GLAZEMA
Directeur R.O.B.

3. Romeinse grafvondsten te Esch

Nadat reeds in April 1950 op een terrein, dat eigendom is van de heer J. Ruys te Esch, en deel uitmaakt van de Kollenberg, een Romeins graf was gevonden, kwam op 9 April 1952 tijdens graafwerkzaamheden ter verbetering van de grond op hetzelfde perceel (kad. Sectie B 1084) een tweede graf te voorschijn. In de twee daarop volgende dagen kon deze vondst, dank zij de berichten, die de R.O.B. van de zijde van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant en van Brabants Heem bereikten, en bovenal door de medewerking van de eigenaar, ontgraven worden; helaas waren de mogelijkheden in dit opzicht slechts vrij beperkt.

De richting, waarin het graf was gelegen, is Noord-Zuid, waarbij de as enigszins naar het Oosten afweek. Uit het onderzoek bleek, dat na het maken van de grafkuil de wanden hiervan zijn voorzien van een plm. 14 cm dikke bekisting (inwendige lengte en breedte 3.60 m en 1.40 m). Hierin werden sporen van een kist aangetroffen met als inhoud een kistje met crematie; 1 grote en 4 kleine prismatische flessen, aan de hals voorzien van een breed, geribd oor; diverse ijzeren voorwerpen, waaronder 2 strigiles; 1 fibula, bronzen beslagstukjes, 10 potten, glazen schaaltjes en witte en zwarte speelsteentjes.

De grafkuil is afgesloten geweest met een houten deksel. Boven het graf was met zoden een verhoging aangebracht. Het deksel schijnt naderhand met de zoden in de kist te zijn gestort.

Op 25 April werd op hetzelfde perceel een nieuw graf gevonden, dat drie dagen daarna door de R.O.B. onder zeer gunstige omstandigheden onderzocht kon worden.

Wederom betrof het een Romeins tumulusgraf, waarbij zich eertijds boven de grafkuil een verhoging van zoden moest hebben bevonden. Sporen van een bekisting van de kuil zijn bij deze gelegenheid niet geconstateerd. De lengte, breedte en hoogte van de kist, waarvan de bodem plm. 80 cm onder het maaiveld was gelegen, bedroegen 2 m, 1 m en 35–40 cm. De hoofdrichting was wederom Noord-Zuid, waarbij de as echter een weinig afweek naar het Westen. In de Z.O. hoek bevond zich op de bodem een kistje met verbrande mensenbeenderen. Verder was het graf voorzien van een verrassend grote hoeveelheid bijgaven, 39 stuks in totaal: 1 amphoor, 8 kruiken, 1 wrijfschaal, 5 potten, waarvan één zich aan de Oostzijde buiten het graf bevond; 3 deksels; 8 ruwe of beschilderde platte schalen of borden, 1 bord van terra sigillata (Drag. 31) met aan de binnenzijde van de bodem het stempel NASSO F (Nasso van Lavoye en Sinzig, Trajanus – „late Antonine”, 98–plm. 220); 4 glazen bakjes, 6 glazen schaaltes, waaronder een met witte en blauwe streepversieringen; een cylindervormige fles, 25 cm hoog en aan de hals voorzien van een breed, geribd, in doorsnee rechthoekig oor en ten slotte een 5½ cm hoog balsemflesje (grootste diameter 2,5 cm).

De drie te Esch gevonden Romeinse graven moeten gedateerd worden in de tweede eeuw na Chr.

De Kollenberg, waarin de vondsten werden gedaan, is zeer merkwaardig gelegen: bijna aan alle kanten wordt hij omgeven door lage gronden, die behoren tot het oude stroomgebied van diverse rivieren. De dodenakker, waarin de graven van Esch eeuwen geleden zijn aangelegd, maakt de indruk behoord te hebben tot een wel zeer rustig, afgelegen en van de meeste zijden moeilijk toegankelijk gebied.

De structuur van de bodem levert enige interessante, ook voor de archaeologie van groot belang zijnde problemen op; bepaalde grondsporen en de over het gehele terrein voorkomende ruwe „inheemse” scherfjes, die vooralsnog moeilijk nader gedetermineerd kunnen worden, wijzen op de mogelijkheid van voor-Romeinse begraving en/of bewoning.

Terwijl de Romeinse graven door hun inhoud reeds een grote verrassing waren, wordt het belang van deze vondsten nog vergroot door de omstandigheid, dat ze gedaan zijn in Midden-Brabant, aangezien sporen van de Romeinse beschaving in dit gebied zeer schaars zijn. De jongste ontdekkingen in de bodem van Esch werpen een verhelderend licht in een nog altijd vrij duistere periode van de geschiedenis van Brabant, de tijd van het Romeinse imperium en in dit geval speciaal de rustige eeuw van de Pax Romana.

J. E. A. TH. BOGAERS